

DUŽNOST SJEĆANJA

U SUSRET IZLOŽBI “SJEĆANJE I ZAHVALNOST” NORVEŠKOM NARODU

NATAŠA JOVIČIĆ □ Memorijalni muzej Spomen-područja Jasenovac

sl.1. Memorijalni muzej i obrazovni centar Falstad, nalazi se 80 km sjeverno od Trondheima, Norveška.

Spomen-područje Jasenovac, u suradnji s Memorijalnim muzejem i obrazovnim centrom Falstad i Centrom za ljudska prava iz Norveške, organizira zajedničku izložbu autorice, povjesničarke Nataše Mataušić, pod nazivom *Sjećanje i zahvalnost norveškom narodu*.

Falstad Centar kao i Spomen-područje Jasenovac, prikuplja, istražuje i prezentira građu vezanu za stradanja u logorima tijekom Drugoga svjetskog rata. I Falstad je, kao i Jasenovac, bio mjesto smrti, mjesto koncentracijskog logora, a danas je to mjesto memorije, tj. memorijalni muzej i obrazovni centar. Norveški muzej u našem zajedničkom projektu zastupaju Jon Reitan i Ingeborg Hjorth.

Projekt izložbe potaknula je autorica stalnoga muzejskog postava Memorijalnog muzeja u Jasenovcu Nataša Mataušić, poznata u stručnim krugovima kao i autorica i suautorica mnogih povijesnih izložbi koje pamtimo, npr. izložbe *El Shatt: zbjeg iz Hrvatske u pustinji Sinaja, Egipat (1944. - 1946.)* i brojnih manjih izložbi o koncentracijskom logoru Jasenovac. Temom logora u Norveškoj

bavi se zato što je velik broj muškaraca upravo iz okolice Jasenovca, koji je dobro proučila, interniran u norveške logore. Osim toga, istraživanjem je utvrdila da su mjesta Jasenovac i daleka mjesta u Norveškoj u kojima su se nalazili logori po još nečemu slična. Naime, mještani su u potpunosti bili svjesni postojanja logora te su na sve načine pokušavali pomoći logorašima.

Ovu smo izložbu posvetili upravo tim ljudima, svima koji su se usudili izložiti vlastiti život kako bi spasili tuđi. Stoga i naziv izložbe glasi: *Sjećanje i zahvalnost norveškom narodu*. To je naš dug Norvežanima. Za vrijeme stručnog seminara radne skupine za obrazovanje o holokautu, koji se 2009. g. održao u Trondheimu, posjetili smo Falstad Memorial i groblja naših stradalih logoraša.

Groblja, mjesta sjećanja na stradale, prekrivena su kamenim pločama na kojima su ispisana imena ubijenih ljudi. Naravno, i tu prepoznajemo ideju i koncept koji je bio i polazište za osmišljavanje stalnog postava jasenovačkog muzeja - uvijek je potrebno imenovati žrtvu.

fijama predmeta sadržajno vezanih za temu, sjećanjima preživjelih interniraca te legendama (općim i predmetnim), apliciranim na lako prenosive panele.

Izložba će se realizirati u 2012. g., uz potporu Veleposlanstva Kraljevine Norveške i Memorijalnog muzeja i obrazovnog centra Falstad iz Trondheima.

Priljeno: 14. siječnja 2011.

THE DUTY OF REMEMBERING / THE EXHIBITION "REMEMBERING AND GRATITUDE TO THE NORWEGIAN PEOPLE"

The Jasenovac Memorial Area, in collaboration with the Falstad Memorial and Human Rights Centre of Norway, has organised a joint exhibition devised by historian Nataša Mataušić entitled Remembering and Gratitude to the Norwegian People.

Falstad Memorial Centre, like the Jasenovac Memorial Area, collects, researches into and presents material related to the suffering in a World War II concentration camp. Falstad, like Jasenovac, was a place of death, place of a concentration camp, and today a place of remembering, i.e. a memorial museum and educational centre. In our joint project, the Norwegian museum has been represented by Jon Reitan and Ingeborg Hjorth.

The exhibition project was moved by the author of the permanent museum display of the Jasenovac Memorial Museum Nataša Mataušić, known in professional circles as author and co-author of many historical exhibitions that we remember, such as El Shatt: the Column of Refugees from Croatia to the Sinai Desert, Egypt (1944-1946) and many smaller exhibitions about the Jasenovac concentration camp.

She has dealt with the topic of the Norwegian camp since a large number of men from the surrounds of Jasenovac, whom she studied well, were interned in Norwegian camps. Her research established that the sites of Jasenovac and those distant places in Norway in which there were camps were similar in one other way. The local people were completely aware of the existence of the camps, and did all they could to help the inmates.

This exhibition is dedicated to these people, to all those who exposed their own lives to save those of others. Hence the name of the exhibition, *Remembering and Gratitude to the Norwegian People*.